

Z JAKICH FUNDUSZY EUROPEJSKICH MOGĄ KORZYSTAĆ SAMORZĄDY W LATACH 2014-2020?

Fundusze Europejskie 2014-20

82,5
mld euro

- innowacje
- przedsiębiorczość
- autostrady i drogi ekspresowe
- badania i rozwój
- zielona energia
- transport przyjazny środowisku
- społeczeństwo informacyjne
- włączenie społeczne

W latach 2014 – 2020 w Polsce Fundusze Europejskie realizowane będą na dwóch poziomach – centralnym i regionalnym. Na szczeblu centralnym przewidziano programy Europejskiej Współpracy Terytorialnej oraz 8 programów krajowych finansowanych z Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego (EFRR), Europejskiego Funduszu Społecznego (EFS), Funduszu Spójności (FS), a także Europejskiego Funduszu Rolnego na rzecz Rozwoju Obszarów Wiejskich (EFRROW) oraz Europejskiego Funduszu Morskiego i Rybackiego (EFMR). Na poziomie regionalnym z kolei planuje się realizację 16 dwufunduszowych regionalnych programów operacyjnych, finansowanych z EFRR i EFS – 1 dla Mazowsza i 15 dla pozostałych województw.

Po roku 2013 **województwo mazowieckie** będzie pierwszym polskim regionem, który w unijnej klasyfikacji opuści kategorię regionów najsłabiej rozwiniętych (czyli regionów, w których PKB nie przekracza 75% średniej unijnej). Oznacza to, że będą w nim obowiązywać inne zasady wsparcia.

Pierwsza różnica dotyczy **maksymalnego poziomu współfinansowania projektów** ze środków Unii Europejskiej. W regionach słabiej rozwiniętych wynosi on 85%, natomiast dla Mazowsza zostanie zmniejszony do 80%.

Kolejną różnicą jest **swoboda w dysponowaniu środkami** z Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego i Europejskiego Funduszu Społecznego.

W programach realizowanych na poziomie krajowym wyodrębnione zostały **osobne budżety** poszczególnych osi priorytetowych finansowane z alokacji na Mazowsze i osobne finansowane z alokacji na regiony słabiej rozwinięte.

Założenia polityki spójności na lata 2014 – 2020 wskazują na konieczność skoncentrowania środków z Funduszy Europejskich na ściśle określonych dziedzinach. W tym celu ustanowiono tzw. **ring fencing – pułapy finansowe dla konkretnych obszarów tematycznych**.

Minimum 60% środków Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego (EFRR) na Mazowszu (w regionie najlepiej rozwiniętym gospodarczo w Polsce) oraz minimum 50% tych środków w pozostałych województwach będzie skoncentrowanych w obszarach innowacji, badań naukowych, technologii informacyjno – komunikacyjnych, konkurencyjności przedsiębiorstw oraz w zakresie gospodarki niskoemisyjnej. Ten ostatni sektor ma być szczególnie wspierany – należy na niego przeznaczyć min. 15% środków.

W ramach Europejskiego Funduszu Społecznego minimum 20% środków musi zostać przeznaczonych na działania związane z **włączeniem społecznym i ograniczaniem ubóstwa**. W przypadku EFS, koncentracja tematyczna przejawia się również w obowiązku przeznaczenia min. 60% środków na maksymalnie 4 priorytety inwestycyjne w ramach każdego programu w części współfinansowanej z tego funduszu (obowiązek ten dotyczy 15 regionów).

Należy także pamiętać o wzmocnieniu **polityki miejskiej**. Komisja Europejska zaproponowała, aby na rozwój miast każde państwo członkowskie obowiązkowo przeznaczało 5% środków Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego.

I. PROGRAM POLSKA CYFROWA

Program Polska Cyfrowa jest nowym programem krajowym (w stosunku do poprzedniej perspektywy finansowej 2007-2013). W ramach Programu wspierane będą następujące inwestycje:

- ⇒ poszerzanie dostępu do sieci szerokopasmowych,
- ⇒ rozwój produktów i usług opartych na technologiach informacyjno-komunikacyjnych,
- ⇒ zwiększenie zastosowania technologii komunikacyjno-informacyjnych w usługach, np. e-administracja, e-integracja, e-kultura, e-zdrowie.

Celem głównym POPC jest wzmocnienie cyfrowych fundamentów dla społeczno-gospodarczego rozwoju kraju. Zgodnie z Umową Partnerstwa, jako fundamenty te przyjęto: szeroki dostęp do szybkiego internetu, efektywne i przyjazne użytkownikom e-usługi publiczne oraz stale rosnący poziom kompetencji cyfrowych społeczeństwa.

Priorytety Programu Polska Cyfrowa 2014-2020:

1. Powszechny dostęp do szybkiego internetu
2. e-Administracja i otwarty rząd
3. Cyfrowa aktywizacja społeczeństwa

Oś priorytetowa I. Powszechny dostęp do szybkiego internetu

Interwencja będzie polegać na wsparciu projektów w zakresie budowy, rozbudowy lub przebudowy sieci dostępowej oraz jako uzupełnienie istniejącej infrastruktury telekomunikacyjnej, w tym powstałej w ramach perspektywy finansowej 2007-2013 – budowę, rozbudowę i przebudowę sieci szkieletowej i dystrybucyjnej zapewniającej szerokopasmowy dostęp do internetu o parametrach co najmniej 30 Mb/s.

Grupami beneficjentów, którzy będą mogli realizować projekty w zakresie internetu szerokopasmowego będą m.in. przedsiębiorcy telekomunikacyjni oraz jednostki samorządu terytorialnego.

Oś priorytetowa II. E-Administracja i otwarty rząd

Podniesienie dostępności i jakości e-usług publicznych

Druga oś priorytetowa POPC skupia się na kilku strategicznych celach. Jednym z nich jest podniesienie dostępności i jakości e-usług publicznych. Interwencja obejmie wsparcie podmiotów publicznych w tworzeniu i rozwoju nowoczesnych usług świadczonych drogą elektroniczną, ze szczególnym uwzględnieniem usług o wysokim poziomie e-dojrzałości oraz integracji usług na wspólnej platformie elektronicznych usług administracji publicznej. Wspierane będą projekty zwiększające interoperacyjność systemów informatycznych i rejestrów publicznych, optymalizujące wykorzystanie infrastruktury, zapewniające odpowiedni poziom bezpieczeństwa systemów teleinformatycznych oraz przechowywania i ochrony danych, a dodatkowo – uwzględniające profesjonalne przygotowanie informacji sektora publicznego do ponownego wykorzystania (np. poprzez udostępnienie interfejsu dla programistów, tzw. API).

Z uwagi na charakter omawianego celu, do beneficjentów, którzy będą mogli otrzymać dofinansowanie, zalicza się: jednostki administracji rządowej oraz jednostki im podległe, sądy i jednostki prokuratury oraz konsorcja tych uprawnionych podmiotów z przedsiębiorstwami, organizacjami pozarządowymi, jednostkami badawczo-rozwojowymi lub podmiotami leczniczymi o charakterze ponadregionalnym.

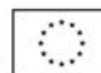
Poprawa cyfrowej efektywności urzędów

Celem wsparcia jest usprawnienie funkcjonowania administracji rządowej poprzez upowszechnienie standardów i dobrych praktyk w zakresach kluczowych z tego punktu widzenia.

O wsparcie w obszarze cyfrowych urzędów będą mogły starać się jednostki administracji rządowej. Jeśli taki urząd będzie posiadał jednostki terenowe, wówczas będzie mógł wystąpić także o dofinansowanie dla tych podległych mu jednostek.

Zwiększenie dostępności i wykorzystania informacji sektora publicznego

- 1) Zwiększenie dostępności informacji sektora publicznego

W ramach działania finansowane będą projekty zwiększające podaż ISP poprzez:

- opisywanie ISP metadanymi według standardów zaproponowanych przez ministra właściwego ds. informatyzacji,
 - dostosowanie informacji do formatów umożliwiających odczyt maszynowy,
 - digitalizację ISP, w szczególności zasobów kultury,
 - poprawę jakości danych,
 - udostępnienie informacji on-line za pomocą profesjonalnych narzędzi, w szczególności interfejsów programistycznych (API) oraz repozytoriów z danymi surowymi,
 - poprawę dostępności ISP zgodnie ze standardami WCAG 2.0,
 - budowę lub rozbudowę infrastruktury na potrzeby przechowywania udostępnianych informacji.
- 2) Tworzenie usług i aplikacji wykorzystujących e-usługi publiczne i informacje sektora publicznego

Wsparcie polega na dostarczeniu podmiotom spoza administracji publicznej finansowej zachęty do tworzenia usług, treści i aplikacji wykorzystujących e-usługi publiczne i informacje sektora publicznego. Usługi takie będą mogły być oferowane przez różne podmioty, w różnych modelach organizacyjnych i biznesowych. Premiowane powinny być projekty realizujące cele publiczne, rozszerzające funkcjonalności standardowo dostępne w ramach publicznych systemów teleinformatycznych, oraz zwiększające dostępność treści i usług zgodnie ze standardami WCAG 2.0. Wspierane projekty mogą w szczególności rozwijać e-usługi publiczne poprzez: rozszerzenie funkcji e-usług oferowanych przez administrację; integrację e-usług publicznych pochodzących z różnych instytucji i jednostek sektora publicznego; łączenie e-usług publicznych z e-usługami komercyjnymi.

Z wymienionych obszarów wynikają grupy beneficjentów, do których wsparcie będzie kierowane. Należą do nich: jednostki administracji rządowej oraz jednostki im podległe, państwowe i współprowadzone z Ministerstwem Kultury i Dziedzictwa Narodowego instytucje kultury, archiwa państwowe, spółki prawa handlowego działające w sferze audiowizualnej, a także konsorcja uprawnionych beneficjentów z przedsiębiorstwami, organizacjami pozarządowymi lub jednostkami badawczo- rozwojowymi.

Oś priorytetowa III. Cyfrowa aktywizacja społeczeństwa

E-integracja i e-aktywizacja na rzecz zwiększenia aktywności oraz jakości korzystania z internetu

1. Wykorzystanie lokalnych centrów aktywności do działań cyfrowej integracji i aktywizacji

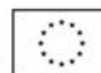
Działanie dotyczy wsparcia w zakresie cyfrowego aktywizowania i zintegrowania lokalnych społeczności. Służyć temu będą lokalne centra aktywności, które oferując dostęp do szybkiego internetu, odpowiedni sprzęt, a przede wszystkim szeroką ofertę usług szkoleniowo-doradczych, przyciągać będą obecnych oraz przyszłych użytkowników internetu i nowoczesnych technologii.

O wsparcie na działalność centrów aktywności będą mogły występować jednostki samorządu terytorialnego, organizacje pozarządowe i partnerstwa międzysektorowe.

2. Wsparcie inicjatyw społecznych na rzecz aktywizacji cyfrowej oraz e-integracji

Celem działania jest wsparcie nowatorskich inicjatyw na rzecz e-integracji i budowania kapitału społecznego z wykorzystaniem technologii cyfrowych, skierowanych do różnych grup społecznych z uwzględnieniem ich specyficznych potrzeb.

Wsparcie otrzymają podmioty realizujące inicjatywy o charakterze prospołecznym i ponadregionalnym, skierowane na:

- podnoszenie kompetencji cyfrowych z nastawieniem na praktyczne ich wykorzystanie, w tym głównie grup wymagających szczególnego rodzaju wsparcia (m.in. osoby niepełnosprawne) oraz niemobilne;
- animowanie innowacyjnych działań budujących kapitał społeczny (w tym postawy partycypacyjne) z wykorzystaniem technologii cyfrowych.
- stworzenie innowacyjnych narzędzi podnoszenia umiejętności cyfrowych wśród osób o średnim poziomie kompetencji.

Projekty będą realizowane przez organizacje pozarządowe, konsorcja NGO's z jednostkami samorządu terytorialnego, instytucje prowadzące działalność w zakresie uniwersytetów trzeciego wieku.

3. Kampanie edukacyjno-informacyjne na rzecz zwiększania znaczenia e-umiejętności oraz upowszechniania korzyści z wykorzystywania technologii cyfrowych

Działanie to będzie realizowane w procedurze pozakonkursowej – oznacza to, że na etapie dalszych prac nad programem wskazana zostanie konkretna instytucja (bądź kilka), która będzie odpowiadać za jego wdrożenie.

INSTYTUCJE

Jak każdy program operacyjny, także Program Polska Cyfrowa będzie zarządzany i wdrażany przez instytucje publiczne. Za realizację programu będzie odpowiadała instytucja zarządzająca. Jej funkcję będzie pełnił Departament Rozwoju Cyfrowego w Ministerstwie Infrastruktury i Rozwoju. Poszczególne części programu będą wdrażane przez powołane instytucje pośredniczące. Obecnie tylko Ministerstwo Administracji i Cyfryzacji wskazane zostało do dopełnienia tych zadań. W przypadku dużej ilości zadań, część pracy będzie mogło jednak przekazać instytucjom wdrażającym. To one będą ogłaszać konkursy, przyjmować wnioski o dofinansowanie, oceniać je, a następnie wspierać beneficjentów w realizacji projektów i ich rozliczeniu. Ewentualne instytucje wdrażające poznamy prawdopodobnie dopiero wtedy, kiedy zostanie przygotowany podział programu na poszczególne działania, a więc kiedy opracuje się szczegółowy opis priorytetów Programu Polska Cyfrowa

FINANSOWANIE

Na realizację przedsięwzięć w Programie Polska Cyfrowa przeznaczonych zostanie ponad 2 255 mln EUR. Największa część środków – bądź to z uwagi na wysokie koszty realizacji takich projektów, bądź to z racji ich istotności – wykorzystywana będzie w związku z zapewnianiem dostępu do szybkiego internetu oraz w ramach rozwijania e-administracji i cyfrowych urzędów.

oś POPC	alokacja (w mln EUR)
Powszechny dostęp do szybkiego internetu	1 205,3
e-Administracja i otwarty rząd	1 220,2
Cyfrowa aktywizacja społeczeństwa	159,5
Pomoc techniczna	80
ŁĄCZNIE	2 665

Środki unijne dla Programu Polska Cyfrowa pochodzą z Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego. Całość finansowania Programu składa się z wkładu unijnego wynoszącego 2 225,6 mln EUR i wkładu krajowego w wysokości 409,4 mln EUR.

II. PROGRAM OPERACYJNY POLSKA WSCHODNIA

Program Operacyjny Polska Wschodnia 2014-2020 to dodatkowy instrument wsparcia finansowego 5 województw Polski Wschodniej: lubelskiego, podlaskiego, podkarpackiego, świętokrzyskiego i warmińsko-mazurskiego, który będzie uzupełnieniem i wzmocnieniem działań prowadzonych w ramach regionalnych i krajowych programów europejskiej polityki spójności, z których finansowane będą zasadnicze przedsięwzięcia rozwojowe.

Głównym celem Programu jest wzrost konkurencyjności i innowacyjności makroregionu Polski Wschodniej.

Cel ten będzie realizowany poprzez koncentrację działań programu na:

- ⇒ wsparciu w obszarze innowacyjności i B+R,
- ⇒ wsparciu konkurencyjności przedsiębiorstw w szczególności w obszarze internacjonalizacji,
- ⇒ wsparciu w zakresie poprawy efektywności układów transportowych miast wojewódzkich i ich obszarów funkcjonalnych,
- ⇒ wsparciu w zakresie zwiększenia spójności wewnętrznej makroregionu.

Podstawę wyboru obszarów objętych wsparciem stanowi zaktualizowana Strategia rozwoju społeczno-gospodarczego Polski Wschodniej do roku 2020, wpisująca się w najważniejsze uwarunkowania krajowe i europejskie. Cele i zakres Programu są jednocześnie odpowiedzią na wybrane wyzwania rozwojowe nakreślone w projekcie Umowy Partnerstwa (UP) w odniesieniu do pięciu województw makroregionu.

Głównymi beneficjentami Programu będą: przedsiębiorcy, inicjatywy klastrowe, ośrodki innowacji, jednostki samorządu terytorialnego oraz PKP PLK S.A.

INSTYTUCJE

Za realizację Programu Polska Wschodnia odpowiada Instytucja Zarządzająca. Jej rolę pełni Departament Programów Ponadregionalnych w Ministerstwie Infrastruktury i Rozwoju. Przewiduje się powierzenie części zadań Instytucjom Pośredniczącym, które będą wdrażać poszczególne części programu – organizować konkursy i dokonywać wyboru projektów do dofinansowania. W ramach POPW rolę Instytucji Pośredniczących pełnić będą: Polska Agencja Rozwoju Przedsiębiorczości, Centrum Unijnych Projektów Transportowych oraz Polska Organizacja Turystyczna. Nie wyklucza się również powołania w razie potrzeby Instytucji Wdrażających. Delegowanie zadań będzie miało miejsce jedynie wtedy, gdy będzie prowadzić do poprawy skuteczności i efektywności wdrażania programu.

FINANSOWANIE

Kwoty na poszczególne osie priorytetowe są na razie wartościami szacunkowymi, a dopiero na dalszym etapie prac ustalona zostanie precyzyjna alokacja, w tym z podziałem na poszczególne działania w ramach priorytetów. Wiemy już jednak, że na Program Polska Wschodnia przeznaczonych będzie 2 117,2 mln EUR.

oś POPW	alokacja (w mln EUR)
Oś 1. Innowacyjna Polska Wschodnia	570,6
Oś 2. Przedsiębiorcza Polska Wschodnia	558,2
Oś 3. Nowoczesna infrastruktura transportowa	992,1
Oś 4. Ponadregionalna infrastruktura kolejowa	329,9
Oś 5. Pomoc techniczna	40,0
ŁĄCZNIE	2 490,8

Środki unijne dla Programu Polska Wschodnia pochodzą z Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego. Całość finansowania Programu składa się z wkładu unijnego wynoszącego 2 117,2 mln EUR i wkładu krajowego w wysokości 373,6 mln EUR.

III. PROGRAM WIEDZA EDUKACJA ROZWÓJ

Program Operacyjny Wiedza Edukacja Rozwój powstał w odpowiedzi na potrzeby reform w obszarach zatrudnienia, włączenia społecznego, edukacji, szkolnictwa wyższego, zdrowia i dobrego rządzenia. Będzie też wspierał innowacje społeczne i współpracę ponadnarodową w wymienionych obszarach oraz wdrażanie w Polsce Inicjatywy na rzecz zatrudnienia osób młodych. PO WER będzie finansowany z Europejskiego Funduszu Społecznego (EFS). Kształt Programu i jego zakres wynikają z projektu Umowy Partnerstwa oraz z doświadczeń z realizacji programów operacyjnych w poprzednich perspektywach finansowych: 2004-2006 oraz 2007-2013.

Zgodnie z założeniami Umowy Partnerstwa, EFS w latach 2014-2020 będzie wdrażany w ramach krajowego programu operacyjnego oraz 16 regionalnych programów operacyjnych. Na podstawie dotychczasowych doświadczeń z realizacji EFS w Polsce przyjęto założenie, że na poziomie regionalnym Europejski Fundusz Społeczny będzie finansował bezpośrednie wsparcie osób w celu poprawy ich sytuacji na rynku, natomiast PO WER, jako program krajowy, będzie koncentrował się na poprawie ram funkcjonowania poszczególnych polityk sektorowych. PO WER zastąpi więc funkcjonujący w latach 2007–13 Program Kapitał Ludzki tylko w części.

Najważniejsze obszary

W ramach Programu Wiedza Edukacja Rozwój wspierane będą obszary zatrudnienia i mobilności pracowników, włączenia społecznego i walki z ubóstwem, inwestowania w edukację, umiejętności i uczenie się przez całe życie oraz wzmacniania sprawności i efektywności państwa.

Wspierane w Programie Wiedza Edukacja Rozwój obszary, będą realizowane w ramach czterech osi priorytetowych, na które został podzielony PO WER:

- I. Osoby młode na rynku pracy
- II. Efektywne polityki publiczne dla rynku pracy, gospodarki i edukacji
- III. Szkolnictwo wyższe dla gospodarki i rozwoju
- IV. Innowacje społeczne i współpraca ponadnarodowa

Instytucje samorządowe będą mogły być beneficjentami w I, II i IV osi.

Szansa dla młodych

Konieczność podjęcia zintensyfikowanych działań skoncentrowanych na osobach młodych jest już od wielu lat sygnalizowana przez Komisję Europejską, która sama podjęła szereg działań mających na celu wsparcie osób młodych. Propozycją Komisji były m.in. przedstawione w 2012 r. „Gwarancje dla Młodzieży” zawarte w ramach Pakietu na rzecz Zatrudnienia Młodzieży. Jest to skierowany do państw członkowskich UE postulat zagwarantowania wszystkim młodym osobom w wieku od 15 do 24 lat, którzy nie mają zatrudnienia ani nie uczestniczą w kształceniu lub szkoleniu (tzw. młodzież NEET), dobrej jakości oferty zatrudnienia, dalszego kształcenia, przyuczenia do zawodu lub stażu.

W ramach PO WER przewidziano osobny priorytet poświęcony działaniom mającym na celu efektywną aktywizację zawodową osób młodych. W katalogu działań, które będą przyczyniać się do osiągnięcia tego efektu, znajdują się między innymi staże, szkolenia, stypendia, przygotowanie zawodowe, studia podyplomowe, dofinansowanie kosztów egzaminów, oraz koszty uzyskania licencji.

Działania te będą adresowane do osób młodych do 24 roku życia. Możliwe będzie także uzyskanie wsparcia na rozpoczęcie własnej działalności gospodarczej. Pożyczki na taki cel będą adresowane do niepracujących osób w wieku do 29 lat.

Wśród beneficjentów wsparcia wskazuje się **Powiatowe Urzędy Pracy**.

Wsparcie systemowe

Rozwiązania systemowe w zakresie polityki rynku pracy, integracji społecznej, gospodarczej czy edukacyjnej będą realizowane w ramach drugiej osi priorytetowej POWER. Jest to najbardziej rozbudowana część programu, a kategorie możliwych do dofinansowania przedsięwzięć są bardzo zróżnicowane. Należą do nich:

- promowanie równouprawnienia,
- adaptacja przedsiębiorstw i pracowników,
- aktywne i zdrowe starzenie się,
- instytucje rynku pracy (przykładowy projekt: opracowanie i testowanie nowych rozwiązań i narzędzi aktywizacyjnych skierowanych do osób bezrobotnych)
- aktywna integracja (przykładowy projekt: działania na rzecz przeciwdziałania dyskryminacji społeczności romskiej, promocja zatrudnienia osób w trakcie odbywania kary pozbawienia wolności,
- usługi socjalne i zdrowotne,
- gospodarka społeczna,
- edukacja,
- uczenie się przez całe życie i kształcenie zawodowe.

Potencjalnymi beneficjentami w II osi będą mogły być **jednostki samorządu terytorialnego**.

Ponadto kadra samorządów gmin będzie mogła być objęta szkoleniami np. w zakresie godzenia życia zawodowego z opieką nad dziećmi, walki z ubóstwem, włączania społecznego osób z niepełnosprawnościami, zwiększania jakości usług publicznych i in.

Innowacyjność i ponadnarodowość

W czwartym priorytecie Programu Wiedza Edukacja Rozwój, przewidziano wsparcie na realizację projektów innowacyjnych, mobilności ponadnarodowych i działań współpracy ponadnarodowej.

Projekt innowacyjny to projekt, którego celem jest poszukiwanie nowych, lepszych, efektywniejszych sposobów rozwiązywania problemów mieszczących się w obszarach wsparcia EFS. Projekty mobilności ponadnarodowych służyć będą nabyciu nowych umiejętności i kompetencji oraz ich doskonaleniu, a także zdobyciu doświadczenia zawodowego przez osoby na różnym etapie kształcenia i kariery

zawodowej. Z kolei projekty współpracy ponadnarodowej powinny przyczyniać się do osiągnięcia celów danego priorytetu, wykorzystując doświadczenia partnerów z innych krajów. Projekty te mogą zatem korzystać z już gotowych i stosowanych w innych miejscach rozwiązań oraz przewidywać ich adaptowanie bądź wypracowywać nowe rozwiązania przy udziale partnerów z innych krajów.

Beneficjentami wsparcia w IV osi będzie m.in. administracja publiczna.

INSTYTUCJE

Rolę Instytucji pośredniczących w PO WER pełnić będą:

- resorty: infrastruktury i rozwoju, pracy i polityki społecznej, zdrowia, administracji i cyfryzacji, sprawiedliwości, edukacji narodowej,
- Kancelaria Prezesa Rady Ministrów
- Narodowe Centrum Badań i Rozwoju, Centrum Projektów Europejskich
- 16 wojewódzkich urzędów pracy

FINANSOWANIE

Realizacja wszystkich, jakże szerokich i istotnych, wymienionych wyżej celów i założeń PO WER, wymaga znacznych nakładów finansowych. EFS zapewnia środki na ich wdrażanie. Dodatkowo oś I otrzymuje wsparcie z YEI (Youth Employment Initiative, Inicjatywa na rzecz zatrudnienia osób młodych).

oś PO WER	alokacja (w mln EUR)
Oś 1. Osoby młode na rynku pracy	1 704,2 (w tym 549,9 ze środków YEI)
Oś 2. Efektywne polityki publiczne dla rynku pracy, gospodarki i edukacji	1 182,5
Oś 3. Szkolnictwo wyższe dla gospodarki i rozwoju	1 351,4
Oś 4. Innowacje społeczne i współpraca ponadnarodowa	710,5
Oś 5. Pomoc techniczna	160,7
ŁĄCZNIE	5 109,3

IV. PROGRAM INFRASTRUKTURA I ŚRODOWISKO

Funkcjonujący w latach 2007 – 2013 Program Infrastruktura i Środowisko (POIiŚ), od roku 2014 zastąpiony będzie programem o tej samej nazwie. POIiŚ na lata 2014-2020 będzie wspierał gospodarkę efektywnie korzystającą z zasobów i przyjazną środowisku oraz sprzyjającą spójności terytorialnej i społecznej. Najważniejszymi beneficjentami programu będą podmioty publiczne (w tym jednostki samorządu terytorialnego) oraz podmioty prywatne (w szczególności duże przedsiębiorstwa). Środki będą pochodziły z Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego oraz – w przypadku inwestycji transportowych i środowiskowych – z Funduszu Spójności.

Projekt programu przewiduje realizację następujących osi priorytetowych:

1. Zmniejszenie emisyjności gospodarki
2. Ochrona środowiska, w tym adaptacja do zmian klimatu
3. Rozwój infrastruktury transportowej przyjaznej dla środowiska i ważnej w skali europejskiej
4. Zwiększenie dostępności do transportowej sieci europejskiej
5. Rozwój infrastruktury bezpieczeństwa energetycznego

6. Ochrona i rozwój dziedzictwa kulturowego
7. Wzmocnienie strategicznej infrastruktury ochrony zdrowia

Główny cel Programu

Głównym celem POIiŚ 2014-2020 będzie wsparcie gospodarki efektywnie korzystającej z zasobów i przyjaznej środowisku oraz sprzyjającej spójności terytorialnej i społecznej. Zaproponowany cel główny wynika z jednego z priorytetów strategii Europa 2020, którym jest zrównoważony rozwój, który oznacza budowanie silnej, stabilnej i konkurencyjnej gospodarki, sprawnie i efektywnie korzystającej z dostępnych zasobów, tj. jednocześnie uwzględnia wymiar środowiskowy i gospodarczy prowadzonych inwestycji. Dlatego w porównaniu do obecnie realizowanego na poziomie krajowym POIiŚ 2007-2013, w ramach POIiŚ 2014-2020 zostanie położony większy nacisk na wsparcie gospodarki skutecznie korzystającej z dostępnych zasobów, przez co sprzyjającej środowisku i jednocześnie bardziej konkurencyjnej ekonomicznie.

Dzięki zachowanej w ten sposób spójności i równowadze pomiędzy działaniami inwestycyjnymi w infrastrukturę oraz wsparciu skierowanemu do wybranych obszarów gospodarki, program będzie skutecznie realizował założenia unijnej strategii.

Priorytet I (FS) Zmniejszenie emisyjności gospodarki:

- ⇒ produkcja, dystrybucja oraz wykorzystanie odnawialnych źródeł energii (OZE), np. budowa, rozbudowa farm wiatrowych, instalacji na biomasę bądź biogaz;
- ⇒ poprawa efektywności energetycznej w sektorze publicznym i mieszkaniowym;
- ⇒ rozwój i wdrażanie inteligentnych systemów dystrybucji, np. budowa sieci dystrybucyjnych średniego i niskiego napięcia.

Institucja Pośrednicząca – Ministerstwo Gospodarki

Priorytet II (FS) Ochrona środowiska, w tym adaptacja do zmian klimatu:

- ⇒ rozwój infrastruktury środowiskowej (np. oczyszczalnie ścieków, sieć kanalizacyjna oraz wodociągowa, instalacje do zagospodarowania odpadów komunalnych, w tym do ich termicznego przetwarzania);
- ⇒ ochrona i przywrócenie różnorodności biologicznej, poprawa jakości środowiska miejskiego (np. redukcja zanieczyszczenia powietrza i rekultywacja terenów zdegradowanych);
- ⇒ dostosowanie do zmian klimatu, np. zabezpieczenie obszarów miejskich przed niekorzystnymi zjawiskami pogodowymi, zarządzanie wodami opadowymi, projekty z zakresu małej retencji oraz systemy zarządzania klęskami żywiołowymi.

Institucja Pośrednicząca – Ministerstwo Środowiska

Priorytet III (FS) Rozwój infrastruktury transportowej przyjaznej dla środowiska i ważnej w skali europejskiej:

- ⇒ rozwój drogowej i kolejowej infrastruktury w sieci TEN-T, połączeń kolejowych poza tą siecią oraz w aglomeracjach;
- ⇒ niskoemisyjny transport miejski, transport śródlądowy, morski i intermodalny;
- ⇒ poprawa bezpieczeństwa w ruchu lotniczym.

Institucja Pośrednicząca – Ministerstwo Infrastruktury i Rozwoju

JST (w tym ich związki i porozumienia) będą beneficjentami w obszarze **transportu miejskiego** beneficjentami. W szczególności dotyczy to miast wojewódzkich i ich obszarów funkcjonalnych oraz

miast regionalnych i subregionalnych (organizatorzy publicznego transportu zbiorowego). W tym zakresie dofinansowane będą następujące typy projektów:

- zmniejszenie zatłoczenia motoryzacyjnego w miastach, poprawa płynności ruchu i ograniczenie negatywnego wpływu transportu na środowisko naturalne w miastach i na ich obszarach funkcjonalnych
- rozwój transportu zbiorowego
- zawierające elementy redukujące/minimalizujące oddziaływania hałasu/drgań/ zanieczyszczeń powietrza oraz elementy promujące zrównoważony rozwój układu urbanistycznego i zwiększenie przestrzeni zielonych miasta.

Ponadto wspierane będą inwestycje infrastrukturalne związane z rozwojem systemu **kolei miejskiej i metra** na obszarze metropolii, w tym infrastruktura liniowa, przystanki kolejowe oraz tabor kolejowy.

Priorytet IV (EFRR) Zwiększenie dostępności do transportowej sieci europejskiej:

- ⇒ poprawa przepustowości infrastruktury drogowej (w tym obwodnice, trasy wylotowe)

Jednostki samorządu terytorialnego **miast na prawach powiatu** oraz ich jednostki organizacyjne w tej osi będą mogły być beneficjentami wsparcia w zakresie **budowy obwodnic i dróg wylotowych z miast**.

Instytucja Pośrednicząca – Ministerstwo Infrastruktury i Rozwoju

Priorytet V (EFRR) Rozwój infrastruktury bezpieczeństwa energetycznego

Nie przewidziano możliwości dofinansowania dla JST w tej osi.

Priorytet VI (EFRR) Ochrona i rozwój dziedzictwa kulturowego:

- ⇒ inwestycje w ochronę i rozwój dziedzictwa kulturowego oraz zasobów kultury, np. instytucji kultury, czy też szkół artystycznych.

Także JST zostały przewidziane do ubiegania się o wsparcie w ramach tego priorytetu. Należy jednak pamiętać, że w odniesieniu do ochrony, zachowania i udostępniania, w tym turystycznego, zabytkowych obiektów o dofinansowane będą mogły być projekty dotyczące zabytków o znaczeniu ponadregionalnym

Instytucja Pośrednicząca – Ministerstwo Kultury i Dziedzictwa Narodowego

Priorytet VII (EFRR) Wzmocnienie strategicznej infrastruktury ochrony zdrowia:

Nie przewiduje się możliwości ubiegania się o dofinansowanie z tego źródła przez JST.

FINANSOWANIE

oś POiS 2014-2020	alokacja (mln EUR)
Oś 1. Zmniejszenie emisyjności gospodarki	1 798,1
Oś 2. Ochrona środowiska, w tym adaptacja do zmian klimatu	4 480,2
Oś 3. Rozwój infrastruktury transportowej przyjaznej dla środowiska i ważnej w skali europejskiej	19 813,3
Oś 4. Zwiększenie dostępności do transportowej sieci europejskiej	3 535,5

Oś 5. Rozwój infrastruktury bezpieczeństwa energetycznego	1 178,5
Oś 6. Ochrona i rozwój dziedzictwa kulturowego	589,5
Oś 7. Wzmocnienie strategicznej infrastruktury ochrony zdrowia	603,9
Oś 8. Pomoc techniczna	388,2
Łącznie	32 387,2

V. PROGRAMY REGIONALNE

Programy regionalne w latach 2014 – 2020 będą dwufunduszowe – finansowane będą zarówno z Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego, jak i Europejskiego Funduszu Społecznego. W związku z tym kompleksowo będą odpowiadać na potrzeby danego województwa. Zarządy poszczególnych województw konsultują już projekty własnych regionalnych programów operacyjnych. Środki wdrażane na poziomie regionalnym zostały już podzielone. Procedura przygotowania i zatwierdzania programów w województwach jest taka sama, jak w przypadku programów krajowych. Po przeprowadzeniu konsultacji, analizie ich wyników i opracowaniu ostatecznej wersji projektu, dokumenty zostaną przekazywane Komisji Europejskiej, gdzie po wprowadzeniu niezbędnych uwag, będą mogły być zatwierdzone.

Propozycja podziału Funduszy Europejskich 2014-2020 na regiony (w mln euro)

Źródło: www.funduszeuropejskie.gov.pl/2014_2020

⇒ REGIONALNY PROGRAM OPERACYJNY WOJEWÓDZTWA MAZOWIECKIEGO 2007-2013

Projekt programu przewiduje realizację następujących osi priorytetowych:

1. Innowacyjność i przedsiębiorczość
2. Wzrost e-potencjału Mazowsza
3. Przejście na gospodarkę niskoemisyjną
4. Gospodarka przyjazna środowisku i społeczeństwu
5. Rozwój regionalnego systemu transportowego
6. Rozwój rynku pracy
7. Wspieranie włączenia społecznego i walka z ubóstwem
8. Edukacja dla rozwoju regionu

Oś I. Innowacyjność i przedsiębiorczość

Wsparcie przewidziane w tej osi adresowane będzie głównie do przedsiębiorców, jednostek naukowych oraz powiązań kooperacyjnych, w tym klastrów. Dofinansowane będą projekty związane z rozwojem działalności gospodarczej mazowieckich firm, w tym w szczególności firm innowacyjnych, a także projekty o charakterze badawczo-rozwojowym (B+R), projekty zakładające komercjalizację wyników badań, uzyskanie własności przemysłowej oraz ochrony własności przemysłowej.

Ponadto w ramach tego priorytetu będzie możliwa realizacja następujących typów projektów:

- ⇒ wsparcie rozwoju działalności MŚP w regionie w tym szczególnie rozwój innowacyjności;
- ⇒ tworzenie nowej i rozwój istniejącej infrastruktury na rzecz rozwoju gospodarczego w tym budowa lub modernizacja układu komunikacyjnego terenu inwestycyjnego.

Celem interwencji będzie zwiększenie efektywności i skali działania przedsiębiorstw lub wzmocnienie innych czynników decydujących o ich konkurencyjności, takich jak np. wykorzystanie nowoczesnych technologii.

Dofinansowanie, przede wszystkim, będą mogły uzyskać przedsięwzięcia ukierunkowane na wspieranie branż o największym potencjale rozwoju tj. projekty zgodne z obszarami inteligentnej specjalizacji regionu wynikającymi z Regionalnej Strategii Innowacji (RIS).

Jednym z głównych beneficjentów w tym obszarze będą **JST i ich związki i stowarzyszenia**.

Podmioty te będą uprawnionymi wnioskodawcami dla projektów wspierających mazowieckie firmy we współpracy gospodarczej. Wspierane będą działania związane z sieciowaniem przedsiębiorców, klastrów i jednostek naukowych z partnerami zagranicznymi, nawiązywaniem międzynarodowych relacji i promowaniem współpracy międzynarodowej, w szczególności przejawiającej się we wspólnym realizowaniu projektów innowacyjnych. Biorąc pod uwagę konieczność zagwarantowania systemowych rozwiązań dedykowanych szerszej grupie podmiotów we wsparcie nawiązywania powiązań gospodarczych zaangażowane będą również jednostki samorządu terytorialnego wchodzące w partnerstwa z przedsiębiorcami lub IOB.

Oś II. Wzrost e-potencjału Mazowsza

Oprócz wsparcia na projekty związane z komercyjnym wykorzystaniem technologii informacyjno-komunikacyjnych (TIK) w świadczeniu usług przez przedsiębiorców, II oś zakłada wspieranie instytucji publicznych, w tym JST, w zwiększeniu wykorzystania e-usług publicznych dla obywateli.

W dobie powszechnego dostępu do Internetu bardzo ważną kwestią jest zwiększanie liczby usług udostępnionych przez urzędy kanałami elektronicznym (ePUAP). Badania pokazują, że urzędy w regionie wciąż w niewielkim stopniu wykorzystują możliwości tej platformy. Istotne jest również równoległe wprowadzenie rozwiązań, takich jak systemy obiegu dokumentów wewnątrz samych instytucji. Działania w tym kierunku pozwolą na usprawnienie pracy urzędów, zmniejszenie kosztów ich działalności, a także poprawę jakości usług.

Oś III. Przejście na gospodarkę niskoemisyjną

JST, ich związki i stowarzyszenia oraz jednostki organizacyjne JST posiadające osobowość prawną, jak i podmioty wykonujące usługi publiczne na zlecenie JST będą jedną z głównych grup beneficjentów Priorytetu III, w ramach którego będzie możliwa realizacja następujących typów projektów:

- Wytwarzanie energii elektrycznej i ciepłej pochodzącej **ze źródeł odnawialnych** (energia wiatrowa, wodna, słoneczna, geotermalna, organiczna/biomasa, inna), wraz z podłączeniem ich do sieci dystrybucyjnej;

- Budowa oraz modernizacja sieci umożliwiających przyłączanie jednostek wytwarzania energii elektrycznej ze źródeł odnawialnych.

Dodatkowo, w związku z zanotowaną niską świadomością ekologiczną społeczeństwa, przysłaniającą korzyści i możliwości wykorzystania zielonej energii, uzupełniająco w ramach finansowania krzyżowego przewiduje się wsparcie działań edukacyjnych w tym zakresie.

Ponadto w ramach tego priorytetu będzie możliwe dofinansowanie projektów w zakresie:

- **proekologicznego transportu**
- niskoemisyjnych strategii i planów działań dotyczących zrównoważenia energetycznego, dla obszarów miejskich, w tym publicznych **systemów oświetleniowych**

Promowane będą rozwiązania prowadzące do zrównoważonej mobilności miejskiej, w tym inwestycje w infrastrukturę i tabor „czystej” komunikacji publicznej w miastach, a także udogodnienia dla podróży multimodalnych, (centra przesiadkowe i parkingi Parkuj i Jedź). Wsparciem objęte zostaną również kompleksowe inwestycje służące ruchowi pieszemu i rowerowemu np.: ścieżki rowerowe (ale nie ścieżki rowerowe o charakterze turystycznym). Realizowane będą także działania pozwalające na optymalne wykorzystanie istniejącej infrastruktury i zarządzanie potokami ruchu, wspomagające redukcje emisji CO₂, tj. wdrażanie inteligentnych systemów transportowych (ITS).

Oś IV. Gospodarka przyjazna środowisku i społeczeństwu

W tej osi priorytetowej JST ich związku i stowarzyszenia oraz jednostki organizacyjne liczyć będą mogły na dofinansowanie w zakresie następujących obszarów:

- a) Małej retencji
- b) Gospodarki odpadami
- c) Gospodarki wodno-ściekowej
- d) Ochrony i rozwoju obszarów dziedzictwa kulturowego
- e) Infrastruktury zdrowotnej i społecznej
- f) Rewitalizacji

Ad a) Inwestycje z zakresu małej retencji polegać będą przede wszystkim na budowie, rozbudowie lub przebudowie, w szczególności zbiorników wielozadaniowych lub stopni wodnych oraz innych urządzeń okresowo piętrzących wodę, w tym suchych zbiorników przeciwpowodziowych (zbiornik powstający w okresach wysokich przepływów, gdy woda piętrzy się za zaporą, która w okresach przepływów średnich i niskich nie stanowi przeszkody w przepływie wód (zapora nie przegradza koryta niskiej wody) oraz polderów (teren, najczęściej ogroblowany, położony za wałem przeciwpowodziowym i użytkowany jako łąka lub pastwisko, na który woda może wpłynąć w okresach wysokich przepływów).

Projekty w tym obszarze będą wybierane w trybie pozakonkursowym

Ad b) Przykładowe projekty:

- budowa, rozbudowa lub modernizacja zakładów mechaniczno-biologicznego przetwarzania odpadów komunalnych;
- rozbudowa i modernizacja kompostowni odpadów zielonych selektywnie zebranych.

Ad c) Przykładowe projekty:

- budowa i modernizacji oczyszczalni ścieków wraz z inwestycjami w zakresie przeróbki i zagospodarowania osadów ściekowych, celem spełnienia wymagań dyrektywy ściekowej dotyczącej jakości oczyszczonych ścieków dla aglomeracji z przedziału 2-9,999 tys. RLM;
- budowa kanalizacji ściekowej w aglomeracji

- budowa i/lub rozbudowie sieci wodociągowej tylko w powiązaniu z budową zbiorczej sieci kanalizacyjnej.

Ad d) Przykładowe projekty:

- ochrona, modernizacja i renowacja obiektów zabytkowych;
- rozwój zasobów kultury.

Ad e) Inwestycje w infrastrukturę zdrowotną będą polegać na:

- remontowaniu/modernizacji/doposażaniu w sprzęt istniejących i posiadających kontrakt z NFZ oddziałów szpitalnych i innych jednostek organizacyjnych podmiotów leczniczych;
- tworzeniu pracowni diagnostycznych (roboty budowlane, doposażanie);
- zakupie wysokospecjalistycznego sprzętu do przeprowadzania badań profilaktycznych.

Ad f) Działania rewitalizacyjne powinny być przeprowadzane w sposób kompleksowy, co oznacza, że realizowane będą projekty zintegrowane przynoszące korzyści środowiskowe, ekonomiczne, ale przede wszystkim społeczne.

Oś V. Rozwój regionalnego systemu transportowego

W ramach tej osi szansę na dofinansowane zyskają inwestycje w zakresie drogowej infrastruktury uzupełniającej główne sieci transportowe, w tym TEN-T oraz drogowej infrastruktury obwodnic i obejść ośrodków miejskich:

- ⇒ budowa i przebudowa dróg wojewódzkich w ciągach stanowiących uzupełnienie głównych korytarzy transportowych sieci TEN-T, w tym elementy na rzecz poprawy bezpieczeństwa i przepustowości ruchu na tych drogach.

Tryb wyboru projektów: pozakonkursowy.

Potencjalne preferencje:

- projekty o dużej skali i sile oddziaływania;
- projekty w ciągu dróg wojewódzkich łączących się z siecią TEN-T;
- priorytetyzacja inwestycji drogowych wokół Warszawy, w związku z kierunkiem ruchu masy pasażerskiej
- projekty uwzględniające w największym stopniu realizację działań zapobiegawczych i łagodzących oddziaływanie infrastruktury na środowisko.

Uprawnionymi wnioskodawcami w kolejnych trzech osiach priorytetowych **VI-VIII** będą wszystkie podmioty z wyłączeniem osób fizycznych (nie dotyczy osób prowadzących działalność gospodarczą lub oświatową na podstawie przepisów odrębnych), a więc także JST.

Oś VI. Rozwój rynku pracy

Wsparcie w ramach osi VI, finansowanej ze środków Europejskiego Funduszu Społecznego, adresowane będzie do **grup defaworyzowanych**¹. Planuje się realizację następujących typów projektów:

- a) **zwiększanie aktywności zawodowej**, w tym:
 - pomoc w aktywnym poszukiwaniu pracy;

¹ W szczególności: osoby młode – od 25 do 30 roku życia, osoby po 50 roku życia, osoby niepełnosprawne, osoby bez kwalifikacji zawodowych, osoby długotrwale bezrobotne i kobiety

- podnoszenie lub zmianie kwalifikacji zawodowych oraz ich lepsze dopasowanie do potrzeb rynku pracy;
 - pomoc w zdobyciu doświadczenia zawodowego;
 - wspieranie samozatrudnienia i powstawania nowych miejsc pracy;
 - zwiększenie dostępności do opieki nad dziećmi do lat 3 oraz wspieranie powstawania nowych miejsc opieki nad dziećmi do lat 3;
 - wspieranie mobilności, w tym na poziomie międzynarodowym w ramach sieci EURES;
 - monitorowanie rynku pracy, m.in. ofert pracy funkcjonujących poza systemem publicznych służb zatrudnienia oraz procesów wpływających na ofertę szkolnictwa zawodowego.
- b) wspieranie procesów **uruchamiania i rozwijania działalności gospodarczej**, w tym szkolenia i doradztwo

Adresatem tej interwencji będą osoby spoza grup defaworyzowanych, które będą mogły otrzymać preferencyjne pożyczki celem samozatrudnienia lub zwiększenie zatrudnienia.

Oś VII. Wspieranie włączenia społecznego i walka z ubóstwem

Oś VII będzie wdrażana poprzez następujące typy projektów:

- a) W zakresie **zapobiegania wykluczeniu społecznemu i ubóstwu** oraz **aktywizację zawodową osób zagrożonych wykluczeniem**:
- integracja osób i rodzin wykluczonych i zagrożonych wykluczeniem społecznym ukierunkowana na aktywizację społeczno-zawodową;
 - wsparcie rodzin wielodzietnych, ubogich rodzin z dziećmi, rodzin z osobami starszymi, rodzin z osobami niepełnosprawnymi oraz rodzin z innymi osobami zależnymi;
 - działania profilaktyczne i informacyjne adresowane do osób i rodzin wykluczonych oraz zagrożonych wykluczeniem społecznym i ubóstwem;
- b) W zakresie **poprawy dostępu do usług zdrowotnych i społecznych**
- rozwój dziennych form wsparcia, usług środowiskowych, usług społecznych dla osób niesamodzielnych;
 - pomoc dla dzieci i rodzin zagrożonych dysfunkcją, w tym wsparcie systemu pieczy zastępczej;
 - rozwój usług świadczonych w ramach wczesnego wspomaganie rozwoju dziecka zagrożonego niepełnosprawnością i jego rodziny;
 - zwiększenie zakresu i jakości usług społecznych świadczonych przez jednostki organizacyjne pomocy i integracji społecznej i jednostki wsparcia rodziny;
- c) W zakresie **ekonomii społecznej**:
- tworzenie miejsc pracy w sektorze ekonomii społecznej dla osób wykluczonych i zagrożonych wykluczeniem społecznym;
 - świadczenie usług wspierających rozwój ekonomii społecznej;
 - koordynowanie i monitorowanie rozwoju sektora ekonomii społecznej.

Oś VIII. Edukacja dla rozwoju regionu

Oś VIII dedykowana jest wspieraniu edukacji przedszkolnej, kształcenia ogólnego oraz zawodowego młodzieży i dorosłych. Wsparcie realizowane będzie m.in. poprzez następujące typy projektów:

- upowszechnianie i wsparcie wysokiej jakości **edukacji przedszkolnej**;
- wsparcie wysokiej jakości **kształcenia ogólnego** (w szczególności wyrównywanie szans edukacyjnych uczniów) zwłaszcza przez:
 - o wspieranie szkół w zakresie pracy z uczniem młodszym przy jego przechodzeniu na kolejny etap kształcenia,

- wyrównywanie szans edukacyjnych dzieci i młodzieży niepełnosprawnych,
- rozwój zainteresowań uczniów ukierunkowanych przede wszystkim na budowanie kompetencji w zakresie nauk matematyczno-przyrodniczych i technicznych,
- rozwój kompetencji uczniów w zakresie kreatywności, innowacyjności, pracy zespołowej i postaw przedsiębiorczych;
- wsparcie rozwoju zawodowego **nauczycieli** w tym w szczególności rozwijanie przez nich umiejętności korzystania z nowych technologii i nowoczesnych pomocy dydaktycznych;
- dostosowanie oferty szkół prowadzących **kształcenie zawodowe** do potrzeb rynku pracy, w tym m.in. prowadzenie doradztwa zawodowego, rozwój współpracy szkół zawodowych z otoczeniem;
- wsparcie szkół i placówek prowadzących kształcenie ustawiczne i zawodowe, w tym tworzenie i rozwój ukierunkowanych branżowo **centrów kształcenia zawodowego i ustawicznego**;
- dostosowanie **oferty kształcenia i szkolenia osób dorosłych** do potrzeb rynku pracy.

FINANSOWANIE

Realizacja wszystkich celów i założeń RPO WM 2014-2020 będzie możliwa dzięki środkom pochodzącym z EFRR (*) i EFS (**).

oś RPO WM 2014-2020	alokacja (mln EUR)
Oś I. Innowacyjność i przedsiębiorczość	486,5 (*)
Oś II. Wzrost e-potencjału Mazowsza	153,6 (*)
Oś III. Przejście na gospodarkę niskoemisyjną	245,0 (*)
Oś IV. Gospodarka przyjazna środowisku i społeczeństwu	222,9 (*)
Oś V. Rozwój regionalnego systemu transportowego	436,6 (*)
Oś VI. Rozwój rynku pracy	156,4 (**)
Oś VII. Wspieranie włączenia społecznego i walka z ubóstwem	115,8 (**)
Oś VIII. Edukacja dla rozwoju regionu	198,0 (**)
Oś IX. Pomoc techniczna	73,0 (**)
Łącznie	2 087,9 (*) (**)

INSTRUMENTY TERYTORIALNE

Strategia Europa 2020 oraz inne dokumenty programowe związane z przyszłą polityką spójności bardzo podkreślają terytorialny wymiar Funduszy Europejskich.

W związku z tym w nowej perspektywie finansowej nastąpi wzrost udziału środków funduszy strukturalnych zarządzanych na poziomie regionalnym. Wskazuje się także na konieczność zwrócenia uwagi na obszary, które wymagają wyjątkowego wsparcia. Będą to tzw. „obszary strategicznej interwencji państwa” (OSI).

Kluczowym obszarem w Polsce pozostała Polska Wschodnia, dla której stworzono osobny program operacyjny (Program Polska Wschodnia). Pozostałe obszary strategicznej interwencji to nie miejsca wymienione z nazwy, ale typy lokalizacji, które wymagają dodatkowego wsparcia. Zaliczono do nich miasta wojewódzkie i ich obszary funkcjonalne; miasta i dzielnice wymagające rewitalizacji; obszary (w

szczególności wiejskie) o najniższym poziomie dostępu mieszkańców do dóbr i usług rozwojowych; obszary przygraniczne.

Chcąc mocniej zaakcentować potrzebę koncentracji wysiłków na tych obszarach, Komisja Europejska zaproponowała nowe instrumenty wspierające rozwój terytorialny.

Pierwszym z nich są **Zintegrowane Inwestycje Terytorialne** (z ang. *Integrated Territorial Investment, ZIT*). Służą one przede wszystkim zwiększeniu zaangażowania miast i ich obszarów funkcjonalnych. Będą działać na podstawie delegacji zadań w zakresie zarządzania/wdrażania części regionalnych programach operacyjnych na miasta. Proponuje się, żeby wsparcie w ramach ZIT skoncentrowane było na interwencjach w zakresie transportu, rewitalizacji, ochrony środowiska, energetyki oraz wzmocnieniu rozwoju funkcji symbolicznych miast, a także badań i innowacji.

RPO WM 2014-2020:

- Zintegrowane Inwestycje Terytorialne dla m.st. Warszawy i jej obszaru funkcjonalnego
- Regionalne Instrumenty Terytorialne (RIT) dla miast regionalnych – Radomia i Płocka – i subregionalnych – Ciechanowa, Ostrołęki i Siedlec oraz ich obszarów funkcjonalnych

Innym proponowanym instrumentem są projekty **Rozwoju Lokalnego Kierowanego przez Społeczność** (z ang. *Community-led Local Development - CILD*). Ich celem jest zwiększenie udziału społeczności lokalnych w programowaniu i zarządzaniu rozwojem danego obszaru. Przedsięwzięcia takie będą obowiązkowe w Programie Rozwoju Obszarów Wiejskich, natomiast dobrowolnie będą mogły być podejmowane w programach polityki spójności.

RLKS to specyficzne narzędzie stosowane **na szczeblu subregionalnym**. Może on mobilizować oraz angażować **lokalne społeczności i organizacje** do działania na rzecz osiągnięcia celów inteligentnego i zrównoważonego rozwoju sprzyjającego włączeniu społecznemu oraz wspierania spójności terytorialnej.

Głównym zamierzeniem RLKS jest **zwiększenie udziału społeczności lokalnych w programowaniu i zarządzaniu rozwojem danego obszaru**. Stosowanie tego instrumentu w latach 2014 – 2020 jest obowiązkowe w przypadku polityki rolnej (a więc w programie dotyczącym rozwoju obszarów wiejskich), a dobrowolne dla polityki spójności i polityki rybackiej.

RPO WM 2014-2020:

W RPO WM 2014-2020 realizowany będzie mechanizm - Projekty Partnerskie, włączający lokalne społeczności w sposób elastyczny, wnoszący wkład w rozwiązania zidentyfikowanych problemów. W programie nie zaplanowano zastosowania mechanizmu RLKS.

Mechanizmy premiujące projekty partnerskie mogą zostać wprowadzone w poszczególnych osiach RPO WM 2014-2020, w szczególności w ramach rewitalizacji, włączenia społecznego, edukacji i rynku pracy.

Promowanie projektów partnerskich poprzez dodatkowe punkty na etapie oceny lub ogłaszanie dedykowanych konkursów jest elementem podejścia terytorialnego do rozwoju regionu poprzez włączenie inicjatyw społeczności lokalnych, w tym Lokalnych Grup Działania i innych organizacji oraz stworzenie zachęt dla samorządów lokalnych do podejmowania wspólnych inicjatyw.

Źródła:

Program Operacyjny Inteligentny Rozwój 2014-2020 (wersja z dnia: 08.01.2014 r.)

[http://www.mir.gov.pl/fundusze/Fundusze Europejskie 2014 2020/Documents/POIR do KE 10012014.pdf](http://www.mir.gov.pl/fundusze/Fundusze_Europejskie_2014_2020/Documents/POIR_do_KE_10012014.pdf)

Program Operacyjny Polska Cyfrowa 2014-2020 (wersja z dnia: 08.01.2014 r.)

[http://www.mir.gov.pl/fundusze/Fundusze Europejskie 2014 2020/Documents/POPC 4 0 8 01 14 ost 10012014.pdf](http://www.mir.gov.pl/fundusze/Fundusze_Europejskie_2014_2020/Documents/POPC_4_0_8_01_14_ost_10012014.pdf)

Program Operacyjny Polska Wschodnia 2014-2020 (wersja z dnia: 08.01.2014 r.)

[http://www.mir.gov.pl/fundusze/Fundusze Europejskie 2014 2020/Documents/POPW po RM 8 01 14 .pdf](http://www.mir.gov.pl/fundusze/Fundusze_Europejskie_2014_2020/Documents/POPW_po_RM_8_01_14.pdf)

Program Operacyjny Wiedza Edukacja Rozwój 2014-2020 (wersja z dnia: 08.01.2014 r.)

[http://www.mir.gov.pl/fundusze/Fundusze Europejskie 2014 2020/Documents/PO WER 08012014.pdf](http://www.mir.gov.pl/fundusze/Fundusze_Europejskie_2014_2020/Documents/PO_WER_08012014.pdf)

Program Operacyjny Infrastruktura i Środowisko 2014-2020 (wersja z dnia: 08.01.2014 r.)

[http://www.pois.gov.pl/2014_2020/Documents/POIS 2014-2020_08012014.pdf](http://www.pois.gov.pl/2014_2020/Documents/POIS_2014-2020_08012014.pdf)

Regionalny Program Operacyjny Województwa Mazowieckiego 2014-2020 (projekt - wersja z 1.2)

http://rpo.mazowia.eu/g2/oryginal/2014_02/bdef88aaa1e607ca164da914a3023da6.pdf

Zasady realizacji Zintegrowanych Inwestycji Terytorialnych w Polsce

[http://www.mir.gov.pl/rozwoj_regionalny/Polityka_regionalna/rozwoj_miast/Documents/ZIT na WWW 26 07 2013.pdf](http://www.mir.gov.pl/rozwoj_regionalny/Polityka_regionalna/rozwoj_miast/Documents/ZIT_na_WWW_26_07_2013.pdf)

